

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Qua ratione dicere posimus, hic Deus est, hic Deus. c. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

sita in obliquo. Et quia spiritus per se procedit à patre & filio, ut à duobus spiratibus, quia est mutus amor, ideo concretum spiratoris cōnotabit duo supposita, non hoc, aut illud particulare. Quare si in aliis duabus esset personis eadem numero natura & proprietates, idem omnino esset spirator: quia concretum hoc, visus significationis, non exprimit hanc, vel illam personam: cum hoc tamen dicendum est paternitatem & filiationem per se spectare ad productionem Spiritus sancti, quia sunt per se obiecta talis dilectionis, qua procedit Spiritus sanctus.

CAPVT IV.

Quaratione dicere possumus, Hic Deus est hic Deus.

Quid sentiat
Canariensis
de hac propo-
sitione.

Canariensis in 3. par. comment. presentis art. non bene perfecta significatione huius nominis concreti, Deus, censet hanc propositionem, Hic Deus est hic Deus, nec esse absolute negandam, nec absolute concedendam; sed adhibita distinctione negari, & concedi posse: ne si eam absolute concedamus, adstruere videamur errorem Gentilium asserentium plures Deos, neutrum absolute eam negantes, cum Sabellio personas confundere videamur. Nam quidam incaute dicebant esse concedendam, alij vero negandam, ostendendo patrem ex parte subiecti, & filium, vel aliam personam ex parte prædicati. Vel igitur sensus est, inquit Canariensis, Pater qui est Deus, est filius, qui est Deus, & hoc modo putat esse negandam: vel sensus est pater, & filius sunt idem Deus, & sic omnino concedendam esse. Idem sentit de hac propositione, Deus generans est deus genitus. Nam si reddat hunc sensum, Pater, qui generat, est filius, qui est genitus, est falsa propositio: si vero sit sensus, Pater generans & filius genitus sunt idem deus, est vera: idem de hac, Hic spirator est hic spirator, respectu patris & filij; & de hac, Hic homo est hic homo, si una humanitas in tribus esset personis.

Si pronomen
hic afficiat
concre-um
Deus, & non
ponatur ap-
positiue, est
vera propo-
sitiō, hic Deus
est hic Deus.

Ego vero existimo planum esse sensum prædicatæ propositionis, si recte tenemus significatum huius concreti, Deus: cum enim non possit directe significare personam, nisi terminus notionalis ei addatur, erit vera propositio, Hic deus est hic deus, si nomen, Deus, afficiatur pronomine, hic, & non ponatur appositivè, ut grammatici loquuntur. Nam ut supra diximus quemadmodum nomina numeralia sequuntur unitatem, aut multitudinem formæ; eo quod his concretis naturarum substantiis forma solum directe significatur, & ideo ubi est una forma & natura ut in Deo, non possunt cōiungi nomina multitudinis, sed singularia: ita etiam pronomen demonstrativum, hic, non potest demonstrare personas (hæ namque non significantur eo nomine, sed cōnotantur) verum demonstrat naturam, & concretum deitatis, quod cum unicum sit, semper vel à parte prædicati, vel à parte subiecti, eundem Deum demonstrat. Erit igitur vera, & non distinguenda, ut Canariensis distinguit, illa propositio, Hic Deus est hic Deus, & falso dicitur, posse demonstrari Patrem ex parte subiecti, filium ex parte prædicati, vel contra: nam si hoc verum esset, & dicere possemus, Hic Deus non est hic Deus, sequeretur esse alium, & alium Deum, ac proinde duos Deos, quorum unus non esset alius. Deinde diceremus, Hi dii sunt pater, & filius,

de quibus deceremus, Hic Deus non est Deus, quæ plane sunt absurda, & contra legittimam vocis significationem.

Hoc tamen dixi esse intelligendum, cum pronomen, hic, afficiat nomen, deus. Nam si deus, appositivè ponatur: ut sit sensus, Hic, qui est Deus, est hic, qui est Deus, neganda esset propositio. si ex parte subiecti demonstraret filium, & ex parte prædicati demonstraret patrem. Hic, enim absolute positum demonstrat suppositum iuxta regulas traditas disput. 155. cap. 6. Deinde nomen, deus, appositivè idem significat, ac si dicas, qui est Deus, hic autem sensus ille factus est, & negans propositio vera: ac si diceremus, filius, qui est Deus, non est pater, qui est Deus. Sed hic sensus non est communis, & ex modo prolatis & positionis punctum discerni debet. Idem omnino sentendum de hac propositione, Hic spirator est spirator: datur enim individuum spiratoris, ut præcedenti cap. dicebamus.

Denique eadem proportionem dicendum est de illa propositione, Deus genitus est deus generans: aut enim vox, genitus, ponitur appositivè, & est verus sensus enim est, deus, qui est genitus, est deus, qui est generans: cum enim sit unus Deus, qui simul est genitus & generans, recte dicitur, Deus, qui est genitus est Deus, qui est generans: neque enim est alius deus, qui sit genitus, & alius deus, qui sit generans: sit vero non ponitur appositivè, ut illa, genitus, & vox, generans, est falsa propositio: dicuntur illæ voces afficiant terminum, deus, ut faciant supponi pro patre, & filio: termini enim notionales additi essentialibus aliquando faciunt eos supponi pro persona, ut sequenti disput. patet. Sed non eodem modo iudicandum est de hac propositione, Generans deus est genitus deus, quia siue nomen, deus, ponatur appositivè, siue afficiatur vocibus, semper est falsa. Siue enim dicas, generans deus est genitus deus, hoc est, pater est filius: siue generas seu pater, qui est Deus, est genitus, seu filius, qui est Deus, semper est falsa enuntiatio.

At obiciat nobis aliquis Anselm. qui epistolam de incarnatione verbi cap. 6. docet, cum dicitur, Hic homo, aut, iste homo, iam ostendi personam: licet cum lapsum nomine proprio nominatur, Christus, aut, Petrus: ergo similiter, cum dicitur, Hic deus, iam demonstratur persona ac proinde possemus varias personas hoc nomine ostendere, sicut hoc nomine, hic homo, ut una de aliis non prædicaretur, quemadmodum si diceremus, hic homo, ostendo Petro, non est hic homo, ostendo Ioanne. Respondeo Anselmum illud solum docuisse, ut assignaret discrimen inter nomina universalialia, ut homo, & singularia, ut hic homo: quia universalialia non possunt vltimo modo huius personam, singularia vero, ut hic homo, cum demonstrant naturam contractam, demonstrant eam in supposito, non quod directe suppositum ostendat.

DISPUTATIO CLVII.

Quæ harum propositionum, Deus generat, Deus non generat, sit vera, & quæ sit falsa.

Quaratione antiquiores Scholastici affirmantem propositionem dicant esse veram. cap. 1.
Propositionem negantem esse veram consentiant dicantur
Nominales. cap. 2.